

PACIENTU TIESĪBAS

Tiesības uz informāciju

Pacientam ir **tiesības saņemt no ārstējošā ārsta informāciju par savu veselības stāvokli**, tajā skaitā par slimības diagnozi, ārstēšanas, izmeklēšanas un rehabilitācijas plānu, prognozi un sekām, arī slimības radītajiem funkcionēšanas ierobežojumiem, profilakses iespējām, kā arī tiesības pēc ārstniecības ietvaros veiktas izmeklēšanas un ķirurģiskās vai cita veida invazīvās iejaukšanās saņemt informāciju par ārstniecības rezultātiem, par iepriekš neparedzētu iznākumu un tā iemesliem. (PTL* 4.p.3.d.)

Informācija sniedzama pacientam saprotamā formā, izskaidrojot medicīniskos terminus un ņemot vērā pacienta vecumu, briedumu un pieredzi. (PTL* 4.p.5.d.)

Tiesības uz ārstniecību

Pacientam ir **tiesības uz laipnu attieksmi**, kvalitatīvu un kvalificētu ārstniecību neatkarīgi no viņa slimības rakstura un smaguma. (PTL* 5.p.2.d.)

Pacientam ir tiesības uz savlaicīgu ārstniecību. Ārstniecības iestāde, kurā pacients vērsies, sniedz informāciju par ārstniecības saņemšanas iespējām un termiņiem, kā arī par citām ārstniecības iestādēm, kur var saņemt atbilstošu ārstniecību. (PTL* 5.p.4.d.)

Piekrišana ārstniecībai vai atteikšanās no tās

Ārstniecība ir pieļaujama, ja pacients devis tai informēto piekrišanu. Pacientam ir tiesības pirms informētās piekrišanas došanas **uzdot jautājumus un saņemt atbildes**. (PTL* 6.p.1.d.)

Pacientam ir tiesības atteikties no ārstniecības pirms tās uzsākšanas, no ārstniecībā izmantojamās metodes, neatsakoties no ārstniecības kopumā, vai atteikties no ārstniecības tās laikā. (PTL* 6.p.4.d.)

Tiesības iepazīties ar medicīniskajiem dokumentiem

Pacientam ir **tiesības iepazīties ar saviem medicīniskajiem dokumentiem**. Viņam ir tiesības pieprasīt un saņemt izrakstus, norakstus un kopijas atbilstoši ārstniecības iestādē apstiprinātajam cenrādī, izņemot Fizisko personu datu aizsardzības likumā noteikto. Izrakstus, norakstus un kopijas pacients saņem **triju darbdienu laikā** no attiecīgā pieprasījuma iesniegšanas dienas. (PTL* 9.p.1.d.)

Nepilngadīga pacienta tiesības

Nepilngadīga pacienta (līdz 14 gadu vecumam) ārstniecība pieļaujama, ja viņa likumiskais pārstāvis par to **ir informēts un devis savu piekrišanu**. Nepilngadīgam pacientam ir tiesības tikt uzklausi un atbilstoši savam vecumam un briedumam piedalīties ar ārstniecību saistītā lēmuma pieņemšanā. (PTL* 13.p.1.d.)

Tiesību un likumisko interešu aizstāvēšana

Ja tiesību vai interešu aizstāvēšana notiek administratīvā procesa ietvaros, attiecīgos **administratīvos aktus un faktisko rīcību**, ja šajā likumā nav noteikts citādi, var **apstrīdēt Veselības inspekcijā**. Veselības inspekcijas lēmumu var pārsūdzēt tiesā. (PTL* 18.p.2.d.)

Šajā likumā noteikto tiesību vai no tām izrietošo ar ārstniecību saistīto interešu aizstāvēšanai persona normatīvajos aktos noteiktajā kārtībā **ne vēlāk kā divu gadu laikā no tiesību vai interešu aizskāruma dienas ir tiesīga iesniegt sūdzību** Veselības inspekcijā normatīvajos aktos noteikto un nepieciešamo darbību veikšanai. Atbilde uz sūdzību sniedzama Iesniegumu likumā noteiktajā termiņā vai — gadījumā, ja tiek uzsākts administratīvais process, — vienlaikus ar lēmuma pieņemšanu šajā procesā. Personu, kas iesniegusi sūdzību, informē par administratīvā procesa uzsākšanu. (PTL* 18.p.3.d.)

* *Pacientu tiesību likums, Stājas spēkā: 01.03.2010.*

PACIENTA PIENĀKUMI

Pacientam ir **pienākums rūpēties par savu veselību**. (PTL* 15.p.1.d.)

Ja pacienta veselības stāvoklis to pieļauj, viņam ir pienākums **aktīvi iesaistīties ārstniecībā** un savu iespēju un zināšanu robežās sniegt ārstējošam ārstam informāciju:

- 1) kas nepieciešama ārstniecības nodrošināšanai;
- 2) par savām slimībām, kas var apdraudēt citu personu dzīvību vai veselību;
- 3) par iepriekš dotajām piekrišanām un atteikumiem attiecībā uz ārstniecību;
- 4) par ārstniecības laikā notikušajām veselības stāvokļa izmaiņām. (PTL* 15.p.2.d.)

Pacientam ir **saistoši ārstniecības iestādes iekšējās kārtības noteikumi** un ārstniecības personas norādījumi. (PTL* 15.p.3.d.)

Īstenojot savas tiesības, pacientam un personai, kas pārstāv pacientu, ir pienākums **cienīt citu pacientu tiesības**. (PTL* 15.p.6.d.)

* *Pacientu tiesību likums, Stājas spēkā: 01.03.2010.*